

COUNCIL OF EUROPE CONSEIL DE L'EUROPE

Strasbourg, 17. studeni 2010.

CCJE (2010)3 konačna verzija

SAVJETODAVNO VIJEĆE EUROPSKIH SUDACA

(CCJE)

MAGNA CARTA SUDACA (Temeljna načela)

Uvod:

Prigodom obilježavanja 10. obljetnice, tijekom 11. plenarnog sastanka CCJE-a (Strasbourg, 17.-19. studeni 2010.) usvojena je Magna Carta sudaca (Temeljna načela), u kojoj su sažeti i kodificirani glavni zaključci već usvojenih Mišljenja. Svako od ovih 12 Mišljenja, s kojima je Vijeće ministara Vijeća Europe bilo upoznato, sadrži dodatna razmatranja u pogledu tema koje čine predmet ovoga dokumenta (vidi www.coe.int/ccje).

MAGNA CARTA SUDACA (Temeljna načela)

Vladavina prava i pravosuđe

1. Sudbena je vlast jedna od tri vlasti u svakoj demokratskoj državi. Njezina je misija jamčiti održanje vladavine prava, osiguravajući pravilnu primjenu zakona na nepristran, pravedan, pravičan i učinkovit način.

Neovisnost sudstva

2. Neovisnost i nepristranost sudstva nužni su preduvjeti za rad pravosuđa.

3. Neovisnost sudstva mora biti zakonska, funkcionalna i financijska. Ona mora biti zajamčena u odnosu na ostale dijelove državne vlasti, za one koji traže pravdu, ostale suce i društvo općenito, i to nacionalnim propisima najviše razine. Država i svaki sudac odgovorni su za promicanje i zaštitu neovisnosti sudstva.

4. Neovisnost sudstva jamčit će se u odnosu na rad sudstva, a osobito u pogledu odabira, trajnog imenovanja do umirovljenja, napredovanja, stalnosti sudačke dužnosti, stručnog usavršavanja, sudačkog imuniteta, stegovne odgovornosti, naknade za rad te financiranja sudbene vlasti.

Jamstva neovisnosti

5. Odluke o odabiru, imenovanju i karijeri temelje se na objektivnim kriterijima, a donosi ih tijelo zaduženo za jamstvo neovisnosti.

6. Stegovni postupci provode se pred neovisnim tijelom uz mogućnost ostvarivanja prava pred sudom.

7. Na temelju izvršenih konzultacija sa sudbenom vlasti, država osigurava ljudske, materijalne i financijske resurse potrebne za pravilan rad sudstva. S ciljem izbjegavanja neprikladnih utjecaja, suci primaju odgovarajuću naknadu za svoj rad te im se osigurava odgovarajući mirovinski status, određen zakonom.

8. Početno stručno usavršavanje, kao i ono koje se obavlja tijekom obnašanja dužnosti, pravo je i dužnost sudaca. Organizira se pod nadzorom sudbene vlasti. Stručno usavršavanje važan je element zaštite neovisnosti sudaca, kao i kvalitete i učinkovitosti sudstva.

9. Sudbena vlast treba biti uključena u donošenje svih odluka koje utječu na obnašanje sudačke dužnosti (organizacija sudova, postupci, ostalo zakonodavstvo).

10. U obnašanju svoje dužnosti suđenja, suci ne smiju dobivati naloge ili upute, niti biti izloženi hijerarhijski utemeljenom utjecaju, a obvezuje ih samo zakon.

11. Suci osiguravaju procesnu ravnopravnost optužbe i obrane. Neovisan status tijela progona temeljni je zahtjev vladavine prava.

12. Suci imaju pravo biti članovima nacionalnih ili međunarodnih udruženja sudaca, kojima je povjeren zadatak zaštite uloge sudbene vlasti u društvu.

Tijelo zaduženo za jamstvo neovisnosti

13. Kako bi se osigurala neovisnost sudaca, svaka će država osnovati sudbeno vijeće ili drugo posebno tijelo, koje će i samo biti neovisno od zakonodavne i izvršne vlasti, te će mu biti povjeren široki krug nadležnosti u pogledu svih pitanja vezanih uz njihov poslovnik, kao i organizaciju, funkcioniranje i predodžbu o sudskim institucijama. Vijeće će biti isključivo, ili u pretežitom dijelu sastavljeno od sudaca koje izabiru njihove kolege. Sudbeno vijeće odgovorno je za svoj rad i odluke koje donosi.

Pristup sudstvu i transparentnost

14. Sudstvo mora biti transparentno, a o radu sudstva objavljuju se informacije.

15. Suci su dužni poduzeti korake kako bi se osigurao pristup brzom, učinkovitom i dostupnom rješavanju sporova; suci trebaju promicati metode alternativnog rješavanja sporova.

16. Sudski dokumenti i odluke izrađuju se pristupačnim, jednostavnim i jasnim jezikom. Suci su dužni donositi obrazložene odluke, utemeljene na pravičnoj i javno provedenoj raspravi, te ih objavljivati u razumnom roku. Suci su dužni koristiti odgovarajuće metode upravljanja predmetima.

17. Provedba sudskih odluka bitna je sastavnica prava na pravično suđenje i također predstavlja jamstvo učinkovitosti sudstva.

Etika i odgovornost

18. Suci se u radu vode deontološkim načelima, koja su neovisna od stegovnih propisa. Izrađuju ih sami suci te ista čine dio njihovog stručnog usavršavanja.

19. U svakoj se državi zakonom ili temeljnom poveljom za suce određuju postupanja koja mogu dovesti do stegovnih mjera, kao i stegovnog postupka.

20. Suci su kazneno odgovorni, u okvirima općeg prava, za kaznena djela počinjena izvan obnašanja njihove sudačke dužnosti. Suci ne mogu biti kazneno odgovorni za nenamjerne propuste u obnašanju svojih dužnosti.

21. Pravni lijek protiv sudačkih pogrešaka treba se podnijeti u okviru odgovarajućeg žalbenog sustava. Svaki pravni lijek protiv ostalih propusta u suđenju moguće je podnijeti samo protiv države.

22. Nije primjereno da sudac snosi osobnu odgovornost u vezi s obnašanjem svojih sudačkih dužnosti, čak ni u obliku naknade štete državi, izuzev u slučaju namjernog propusta.

Međunarodni sudovi

23. Ova se načela, uz nužne izmjene, primjenjuju na suce svih europskih i međunarodnih sudova.